

Wrocław 22.07.2011 r.

Opinia w sprawie wykonywania przez pielęgniarki płukania żołądka.

Podstawowym aktem prawnym regulującym wykonywanie zawodu pielęgniarki jest Ustawa z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 151, poz.1217 z 2009 r.) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 listopada 2007 r. w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego (Dz. U. Nr 210, poz.1540). W ustawie określone zostały **kompetencje pielęgniarki**.

Art. 4.1. ustawy o zawodach mówi, że „**Wykonywanie zawodu pielęgniarki polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, a w szczególności świadczeń pielęgnacyjnych, zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych oraz z zakresu promocji zdrowia.** Wskazane w cytowanym artykule funkcje zawodowe pielęgniarki realizowane w ramach fachowej opieki są zadaniami samodzielnymi, współzależnymi lub zależnymi od decyzji innych członków zespołu terapeutycznego. Udział pielęgniarki w leczeniu, funkcja terapeutyczna jest zgodnie z polskim prawodawstwem zależna od decyzji lekarza.

Wskazane powyżej Rozporządzenie Ministra Zdrowia w § 1.1, punk 3.c. uprawnia pielęgniarki do samodzielnego (bez zlecenia lekarskiego) wykonywania świadczeń leczniczych obejmujących zakładanie zgłębnika do żołądka i odbarczenie treści.

Płukanie żołądka jest jednak zabiegiem obciążonym wieloma przeciwwskazaniami. Występuje również szereg powikłań po wykonaniu płukania żołądka. Z uwagi na niebezpieczeństwo zagrożenia dla życia pacjenta zaleca się wykonywanie płukania żołądka wyłącznie w warunkach placówki ochrony zdrowia. Warto zwrócić uwagę, że pielęgniarki, czynności lecznicze (funkcja terapeutyczna)

w warunkach placówki ochrony zdrowia, realizują wyłącznie na pisemne zlecenie lekarskie.

Zgodnie z art. 45 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty z dnia 5 grudnia 1996r (Dz. U nr 226, poz.1943 z 2005r.) za zlecenie lekarskie odpowiedzialność ponosi lekarz. Pielęgniarka ponosi odpowiedzialność jedynie za prawidłowe wykonanie tego zlecenia.

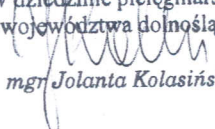
Art. 22 p. 4 i 5 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej stanowi, że: 1. Pielęgniarka, położna **zobowiązana jest do wykonywania zleceń lekarskich odnotowanych w dokumentacji medycznej.**

W związku z powyższym, należy stwierdzić, że pielęgniarka płukanie żołądka może wykonać wyłącznie na wyraźne pisemne zlecenie lekarza.

Zlecenie lekarskie powinno precyzować sposób wykonania a w szczególności powinno określać szczególne sposoby przygotowania pacjenta do zabiegu (konieczność intubacji, unieruchomienia), drogę wprowadzenia zgłębnika, skład płynu używanego do płukania, rozmiar zgłębnika, objętość płynu wprowadzanego jednorazowo do żołądka.

Warto również zwrócić uwagę, że art. 22 punkt 5 ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej daje pielęgniarce prawną możliwość odmowy wykonania zlecenia lekarskiego, pod warunkiem podania przyczyny na piśmie. Przyczyna odmowy powinna być jednak istotna.

Reasumując pielęgniarka może wykonać w warunkach placówki ochrony zdrowia, na wyraźne pisemne zlecenie lekarskie, płukanie żołądka zgodnie ze wskazówkami zawartymi w zleceniu.

KONSULTANT WOJEWÓDZKI
w dziedzinie pielęgniarstwa
dla województwa dolnośląskiego

mgr Jolanta Kolasińska